

Жаалқ Сўзми

1991 йил 1 январдан
чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг газетаси

27 ЯНВАРЬ, ЧОРШАНБА № 18 (523).
1993 йил.
Сотувда эркин нархда.

Алишер Навоий руҳи ёр экан, Дунёда эътиқод, иймон бор экан, Юртнинг раҳбарлари бургут, сор экан, Ўзбек, қорақалпоқ дўстликда яшар.

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЎЗА мухбирлари олган суратлар.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон халқ шoirи

Тошкент яна байрам либосига бурканди. Бир ҳафта давом этдиган Қорақалпоқ маданияти кунлари Ўзбекистон аҳлини беҳад қувонтирди.

БИР БЕШИҚДА УЛҒАЙҒАН ОҒА-ИНИЛАРИМИЗ

Ҳозир сиз билан биз анча мунча халқ, анов-манов давлатлар ҳавас қилса арайидиган дақиқаларга гувоҳ бўлиб турибмиз. Сир эмас, тўй-маърака ўтказиш шу кунларда ҳар қандай халқнинг ҳам кўнглига сиғавермайди. Ўзбекистонимизнинг осейшталлиги учун шукрона айтаман, давлатимизнинг барқарорлигини таъминлаб турган Президентимизга раҳматлар деймиш. Емон кўзлардан яратганини ўзи асрасин.

Икки халқ байрамнинг яна муҳим фазилати ҳам бор. Президентимиз ташаббус билан шакллантирган Марказий Осиёда ўтказилаётган бу байрам янги тарихий ҳисобда биринчиси. Бу халқни ишларни туркий халқларнинг энг қадимийлари бўлиш ўзбеклар ва қорақалпоқлар бошлаб бердилар. Ушбу кутлуг жараён эндиликда жуда ҳам катта миқёсда давом этиши шубҳасиз.

Бир хонадонда туғилиб, бир бешикда улғайган оғаниларнинг ўзаро нечоғлик яқинлиқларини исботлаб ўтирмас ҳам бўлар, деб ўйлайман. Биз нафақат тилдошу дилдош, балки бизнинг афт-ангорларимизни ҳам фарқлаш қийин. Тунов кун меҳмонларни кутиб олиш учун аэропортга чиққанимизда кимдир: Хуш келибсиз азиз меҳмон, деб каминатга ҳам бир даста гул тақдим қилиб юборди.

Хуш келибсиз азиз дўстларим!
Хуш келибсан шoir дўстим Улманбек!
Хуш келибсан санъаткор қиз Миразагул!
Албатта, ҳаётда турли хил машаққатлар, етишмовчиликлар оз эмас. Президентимиз айтганлари сингари қийин кунлар, иншоолло, орқада қолади.

Ўзбекистонда қорақалпоқ маданияти кунлари катта савидага ўтаётди. Унинг аҳамияти ҳар жиҳатдан ҳам беқиёсдир. Бизнинг тотувлигимиз, олоқ-чалоқлигимиз беҳадларга ҳам ирбат бўлсин деб, оруз қиламан.

Кеча хабар берганимиздек, анжуманининг очилиш маросими пойтахтимизнинг А. Навоий театри бивосида бўлиб ўтди. Расмий йиғилиш тугагач, меҳмонлар ўзларининг қўшиқ, куй ва рақслари билан томошабинларни хушнуд этдилар.

Биз Қорақалпоқ маданияти кунлари қатнашчилари ва томошабинлар билан суҳбатга бўлдик.

Санобар САҒАРБОЕВА — Беруний районида яшашли «Нафосат» ансамблининг яққол хонандаси:

— Мен ўзимнинг энг яхши кўрган қўшиқларим билан келганман. Бугун «Мани кўриб ой дема», туркманча «Ойпарни» каби қўшиқларимни томошабинлар эътиборига ҳавола этдим. Албатта биз фақатгина қўшиқ билан чекланиб қолмасдан, ўтказилаётган бу учрашувда ўзбек ва қорақалпоқ маданиятларини бир-бири билан боғлаш ва икки халқ ўртасидаги дўстликни янада муҳташамлаш борасида ҳаракат қилаймиз.

Гулҳадиша АЙИМБЕТОВА — Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган артист:

— Айни пайтда «Аму тўқини» ансамблида ишлайман. Кўпроқ халқ қўшиқларини яқро этаман.

Бугунги анжуманимизнинг бошланғич мени ҳаяжонга солиди. Шундай учрашувлар тез-тез ўтказилиб турилса яхши бўларди. Бу ўзбек ва қорақалпоқ халқи учун жуда аҳамиятлидир.

Эльвира ДАРМЕНОВА, Гузакера НУРАДИНОВА, раққосалар:

— Бизнинг орзуларимиз ҳам жуда кўп. Ўзбекистонга келиб ўқиш интими ҳам йўқ эмас. Бугунги анжуман бизни катта ҳўёт синновларидан ўтказиб бўлса аяқабмас. Келажакда бирдан-бир интигимиз «Айқулаш» ансамблида ишлаш. Аянам билмадик...

Шухрат БҮРИЕВ, Тошкент иқтисодий дорилфунуни талабаси:

— Менинг бугунги анжумандан кўнглим тўк. Айниқса, Ибройим оғанинг ўнган шерларидан бир одам баҳра олдим, завқландим. Бундай учрашувлар олдинроқ бўлиши керак эди. Ўйлайманки, бу анча поғоналари юксакка кўтарилай. Биз қорақалпоқ халқи билан абадий дўстликни, авлодларимизни авлодларга боғлаш учун гузал ва тантанавор учрашувлар ўтказилиб тутишини истаб қолаймиз.

К. УЛУҒ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН АВТОМОБИЛЬ ЙУЛЛАРИ ҚУРИШ ВА ФОЙДАЛАНИШ ДАВЛАТ АКЦИОНЕРЛИК КОНЦЕРНИ («ЎЗАВТОЙЎЛ»)НИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТУҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикасининг «Автомобиль йуллари тўғрисида»ги қонунини яқро этиш юзасидан, ва республиканинг йул ҳужалигини бошқаришни янада тақомиллаштириш, бозор муносабатлари шаклланиб бораётган шароитда куйи тартибдаги бўлиналарга кўпроқ мустақиллик бериш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикасининг Автомобиль йуллари вазирлиги тугатилсин.

Республика йул ҳужалиги тизимидаги бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар меҳнат жамоаларининг амалдаги қонч

ларга мувофиқ Ўзбекистон автомобиль йуллари қуриш ва фойдаланиш давлат-акционерлик концерни («ЎЗАВТОЙЎЛ»)ни ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

Белгиланган қўйилганки, «ЎЗАВТОЙЎЛ» концерни: ҳўжалик уюшмаси бўлиб, автомобиль йуллари, кўприкларнинг ҳамда бошқа йул иншоотларини лойиҳалаш, қуриш, реконструкциялаш ва фойдаланиш ишларини амалда оширувчи давлат-давлат-акционерлик, яна-ра, жамоа корхоналари ва ташкилотларини, шунинг- (Давоми 2-бетда).

БИЗНИНГ ЁШИМИЗГА ЕТИНГ, ҲУРМАТЛИ ПРЕЗИДЕНТ!

ЮЗ ЕШДАН ОШГАН ОТАХОН ВА ОНАХОНЛАРИНИНГ ЮРТБОШИГА ДИЛ СЎЗЛАРИ

Мухтарам Президентимиз!
Хўр Ўзбекистонимизда ҳозир 2.600 нафардан энг юз ешдан ошган нурунийлар яшашмоқда. Елкисизда аср юкни кўтарган шу табарруқ инсонлар номидан дил сўзларимизни сизга йўллаймиш.

Азиз бошимиз нималарни кўрмади. Етмиш йилдан ортқ вақт мобайнида социализм жамияти ўзбекингиз ўзлигига, анъанасига, урф-одатига пулур етказди. Динимиздан, тилимиздан ўзоқлаштирди. Ачинарлиси шунки, кўли гул деҳқонларимиз йиллар мобайнида захмат чекиб ишлаб, мамлакатга миллион тонналаб оқ олтин, ноз-неъмат ҳўли ет-дилару, беҳабо бойлигини сув — текнига сотдилар. Оқибатда уларнинг бири икки бўлмади, қишлоқларда ҳўт қашшоқлигича қолди. Бу ҳам етгагандек ноинсофлар фидокор халқимиз пешонасига турли ёрлиқларни ёпиштиришга зўр бердилар. Раҳмат ўрнига, тухмат бўлди, бошимиз маломатдан чиқмади.

Яратганга минг қатла шукрига, Ўзбекистон мустақиллигига эришди. Ўзбек қаддини тинқлади. Гербига, мадҳиясига ва қомусига эга, Сўнги икки йил ичда кўй берган ажойиб ўзгартишларни биз — юз ёшлилар бир

аср мобайнида кўрмагандик. Шу бахтли кунларни кўриш насиб этганидан минг бор шукроналар айтаман. Ўзбекистонни дунё таниди, ўзбек тилига давлат мақоми берилди, дини исломга кенг йўл очилди, одамлар ҳўж сафарига беамалол боришмоқда. Маданий меросимизга, анъаналарга муносабат тубдан ўзгарди. Бунинг учун Сизга чин дилдан раҳматлар айтаман. Зеро, Останкино телевидениеси орқали нелюйиш қилинган кўрсатув ҳам республика равақи, халқ бахт-саодати йўлида амалга ошираётган улкан ишларингиз, кўнг қўлламчи фаолитингизга берилган муқосиб баҳодир!

Қадрли Президентимиз!
Бозор шароитида муаммоларнинг кўпайётганлиги, нарх-навонинг ошайётганлиги ҳўт кеҳиришни мураккаблаштираётди. Шунинг ҳисобига олиб меҳнатқашларни икжимойи жиҳатдан ҳимоялаш учун барча имкониятларни ишга солиясиз. Биринчи навбатда боқувчисиз оилалар, ногиронлар, етмиштон Олий Кенгаши сессиясида таъкидланганидек, халқимиз жапилашиб, бир-биримизга меҳри, оқибатли бўла бошладик. Шу бонс республикада тинчлик, хотиржамлик мушадҳам қарор топди. Бу энг катта бойлиқдир. Биз — нурунийлар айна шу бойлигини кўз қорачиғидек асраш ишга муносаиб ҳисса қўшамиз. Мураккаб

шароитда интизомни мустаҳкамлаш, эл насобини туя қилаётган учарлар, ўрилар, безориларга қарши қурблайётган қатъий чоратадбирларни қизгин қўллаб-қувватлаймиш.

Биз — юз йилдан ортқ умр кўрган нурунийлар яратган дўстимиз: хўр Ўзбекистонимизга тинчлик-хотиржамликни барқарор этсин, қабиларимиздан имоно эътиқод кўтарибласин, ёшларимизга инсофу товфиқ берсин. Шу заминда яшайётган барча миллат ва элат вакиллари ҳамжиҳатликда ҳаракат қилиб, мурудо мақсадларига етсинлар, Улур режаларни рўёбга чиқаришда ота-бобомизнинг руҳи мададкор бўлсин. Мамлакатда, ер юзида мустаҳкам тинчлик учун қатъий туриб курашаётган одил, халқпарвар Президентимизга куч-қувват баҳш этсин, ишлари ҳамisha олдинга боссин, бизнинг ёшларимизга етиб, фидойи меҳнатларининг роҳатини кўрсинлар!

Дуон салом билан,

Адолат МУСАЕВА,
Термиз районидagi «Коммуна» жамоа хўжалиги, 108 ёш.

Ғанирикул ЖУРАЕВ,
Шаҳрисабз районидagi «Киев» жамоа хўжалиги, 108 ёш.

Оқдиз ИСАҒУЛОВА,
Жилўлқудуқ районидagi «Дўстлик» жамоа хўжалиги, 108 ёш.

Мақсад ПАРДАЕВА,
Ғиздувон районидagi «Пахтабод» жамоа хўжалиги, 108 ёш.

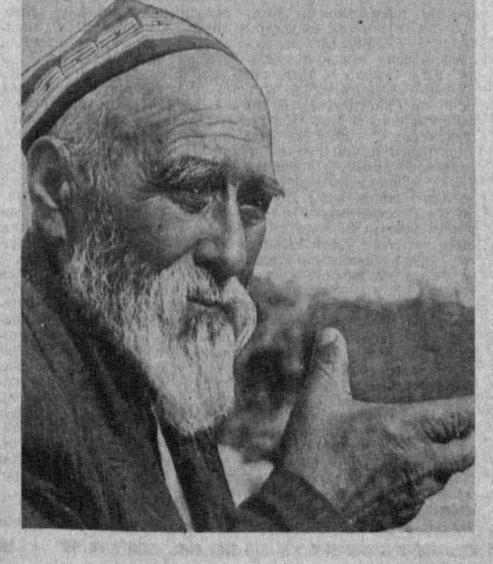
Эргаш ҚОСИМОВ,
Яқинкўрғон районидagi Заркент қишлоғи, 107 ёш.

Жаннат РАҲИМОВА,
Шаҳрисабз шаҳри, 107 ёш.

Муслима НАЗАРОВА,
Фарғона районидagi Ермозор қишлоғи, 107 ёш.

Заввуддин БОЗОРОВ,
Қорақул районидagi Охунбобоев номли жамоа хўжалиги, 106 ёш.

Раҳима ЖУМАНИЗОВА,
Лиллария районидagi Қўриқтоқ қишлоғи, 103 ёш.

Чекувчиларга қийин бўлди-га

Тарихинг ҳар минг асрлар ичра пинҳон ўзбегим...

Ўзбекистон жумҳурияти жаҳон маданиятининг энг қадимий ўқоқларидан бири эканлиги ҳаммага маълум. Бу ерда ибтидоий тузумнинг илк даврларидан бошлаб, то шу кунларимизгача оид бўлган юзлаб, минглаб тарихий ва маданий ёдгорликлар мавжуддир.

Биргина кўна Самарқанд вилоятининг ўзидagina 2 мингдан ошқон монументал санъат, архитектура ва археологик ёдгорликлар давлат ҳисобига олиниб муҳофаза этиб келинаётиди.

Ўзбекистоннинг Қўшонар, Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Ўзбекистоннинг Қўшонарнинг ўз хатларига эга бўлганлигини, қадимий уйғур, туркий-рун ёзувларини биз археолог олимлар фаолияти тўғрисида тасаввур қиламиз.

Добусияга кўчириб келтириб қўрилган Добусиянинг ўша пайтда мустақам истеҳком эканлиги тўғрисидаги тасавури тўғрисида. Улар ўртасида Добусия ёнида жанг бўлиб, Хоразмиш қамон ўқидан яраланган, сулҳ тузишга рози бўлган.

Юқоридагилардан шунга хулоса қилиш мумкинки, Добусия ҳақиқатдан ҳам ўрта Осиёда антик даврга оид шаҳарлардан бири бўлиб, бозор маъмуриятига эга бўлиб, Бухородан ҳам қадимийроқ деб ҳисобланади. Уни мустақам истеҳком сифатида тасавуридан қайта маълумотлар ўрта аср тарихий манбаларида кўпроқ учрайди.

XV аср охирида Темурлар ва Шайбонилар орасида кўчган урушлар вақтида Добусия мустақам қалъа бўлган. Қалъа қишлоқ Самарқандга ёрдамга етиб келатган Бухоро ҳокими Бойқаттон Шайбонийхон тамонидан тор-мор этилган, зўра Добусияга яшриниб жон сақлаб қолган. Шайбониларга қарши тизимсиз кураш олиб борган Заҳриддин Муҳаммад Бобурнинг замони.

Л. Зимиининг таъкидлашича, қалъа ичда иккита ҳовуз, қўроқ-яроғ ва озиқ-овқат омборлари, устаконлар бўлган экан. Унинг тўғта дарвозасидан биттаси Зарафшон дарёси томонида эди. Бундан ташқари, дарё бўйига чиқадиган ернинг йўли ҳам ўтган бўлиши мумкин, чунки қалъа кўтармасининг Шимол томонида настанд бандлаб қўрилган кетадиган йўлга ўхшаш жой сақланиб қолган. Халқ уни «Қоравулхона» деб атайдди. Қалъа деворлари ёнида қадимий Добусия шаҳристони устига қўрилган Имом Ваҳра хонақоси сақланиб қолган. Бино ишчи ёшилган ишланган ички арқидир. Л. Зимиининг таъкидлашича, унинг олдида айвон бўлиб, шу айвондан ер ости даҳмага олиб қирадиган хона жойлашган экан.

Қалъа XVIII асрларда ўз аҳамиятини йўқотган. Нима учун ваёрога ҳолига қолди, аҳолининг ундан қачон қўчиб кетганлиги ҳозирча номаълум.

«Темир қўроғ» — ўз ўрғунчиларини қутқоқди. Кенг тарихий археологик тадқиқотларининг унинг тилсимларини очтиши мумкин. Бундай ишлар олиб боришда қадар атрофда муҳофаза ва консервация ишларини амалга ошириш лозим. Зероки, бу ерда ҳам Рабижон (Арибжон) шаҳри воқеаси такрорланмаслиги керак. Тарихий обидларнинг аҳамиятига тушунмаслик натижасида 1976 йилда Добусия синари қадимий бўлган Рабижон шаҳри харобалари Нарпай навалини тўғрилаш вақтида қўрувчилар томонидан бузилиб, пахтазорга айлантириб юборилган ва оқибат натижада бу суд процесси билан яқуланган эди. (Қаранг: «Человек и закон», №—6, 1976 й.).

Қалъа ва унинг атрофини ўрганиш тасвирида берган Л. Зимиининг 1915 йилда бориб қўрган. У ёлғорлик харобаларининг дарё томонида қўлаб туша бошлаганлигини ёзган эди. Бу орада маана ачча вақт ўтди. Маданий қатлам буёқларни янада қўлаб қўлаб тушган бўлиши мумкин...

Асрлар оша сақланиб қолган Имом Ваҳра хонақосида бошланган таъмирлаш, ўрганиш теъроғи охирига етказилган лозим. Чунки у қадимий Добусиянинг бизгача етиб келган ягона биносидир. Қўроғ устига ахлат, чиниди, темир-тераскалар тўқилган. Ана шу қарақатлар ман қилиб қўйилган. Гарчи у давлат муҳофазасига олинган бўлса-да, бу ҳақда бирор белги йўқ. Ҳеч бўлмаса Афросиёбдаги «Ўрта асрларда Добусия Қўроғи» — давлат муҳофазасида деган белги қўйилса, яхши бўлар эди.

3. МУҚИМОВ, юридик фанлар номзоди.

ҚАЛЪАНИНГ АВЖИ СУРАЙЁ ЭРДИ, ТУБИДА ХАНДАКИ ДАРЁ ЭРДИ

«ҚУРАҚЛАР ҲАҚИДАГИ ТАРИХИЙ, МАЪНАВИЙ ВА МАДАНИЙ МЕРОСНИ АВАЯЛАБ АСРАШГА МАЖБУРДИЛАР».

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

«Тарих»нинг биринчи томида (Тошкент — 1970 й.) Добусия 2—3 марта тилга олинган, унинг жуда қадимий эканлиги қайд этилган. Жумладан, «Ириқ шаҳар округларида мустақил ҳокимлар турар, бундай ҳокимларнинг ҳар бири ўз унвонига эга бўлиб Хоразмиш, Хоразмиш, Самарқандда Иҳиди, Миёнкотда Дабус-шоҳ деб аталар эди» (165-бет).

Бу — бежиз эмас. Чунки истиқлол ҳаётимизни ҳақиқий ўзига бўлиб юборди.

«Қандай қилиб ва қайси омиллар ҳисобига жумҳурият халқ ҳужуралини иқтисодий буюрди халос эттиш мумкин?» деган долзарб муаммо секин аста ўз ечимини толмади. Марказлашган ҳўжалиқ йўриғи мураватининг аҳамияти нуфузи аллақачон йўқолган.

Хўзири Президент ва ҳўкумати томонидан мустақиллик мустаҳкамлаш, бошқарув тизимини тақомиллаштириш, барча соҳаларда тарққийга эришиш, аҳоли иқтисодий муҳофаза этиш, муҳими — мамлакатда тинч-тотувликни барқарорлаштириш йўлида бартор тағ-заминли ихтилоллар ичида рўёбга чиқарилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси жойларда фақат самарасини бераётганига гўвоҳ бўлиб турибмиз.

Шуни айтиш керакки, республикамизда мавжуд завод ва корхоналар юртимизнинг гуллаб-яшнашини таъминлайдиган асосий манбалардир. Шунинг учун бувотун уларнинг тўлиқ қувват билан ишлашига шарт-шароит яратиш, мустақиллигини қароқатлаш, яъни маблағлардан эркин фойдаланишини йўлга қўйиш, ўзаро манфаатли алоқаларни изга солиш, қолавера, ҳар бир жамоала инсоний қадр-қимматни тиклаш, меҳнатга муносабатини ўзгартиришдан муҳимроқ вазифа йўқ. Бундай катта ўзгаришларни ҳар томонлама манфаатдорликка амалга ошириш мумкин. Бинобарин, ушбу тушунча ҳаётнинг миллий ва маданий қирраларини ҳам қароқат олади. Шуниси қувончликки, юқорида қайд этилган омиллар бизнинг корхонамизда ҳам ўз аксини топаётди.

Мазлумки, корхонами республикамизда ягона бўлиб, унда асосан синаретлар ишлаб чиқарилади. Бундай қарағанда, кашандаларни инорбатга олмаганда, бу махсулот инсонга унчалик зарурий бўлиб қўрилмайдди. Чунки одам чекмасдан ҳам яшаш мумкин. Лекин турмушимизда чекувчилар соини нам эмас. Эҳтиёж ҳам шунга яраша. Кўпчилик маана шундай оддий туюлган махсулотнинг қанчалик захмат эвазига таёрланишини билмайди. Ҳўбуки, буни ишлаб чиқариш учун керакли жамкини техник ихтилоллар ва хом ашё четдан сотиб олинади. Бир мисол, авваллари синарет қўтиларнинг этникеталари. Финляндия, Германия ва Россия шаҳарларида ишлаб чиқарилади. Ҳиндан бошлаб уларни ўзимизда таёрлашни йўлга қўйдик. Энди синарет филтрларини ҳам ўзимизда ишлаб чиқариш ўлаштирилса, шимиз янада енгиллашган бўларди. Аниқ пайтда олдинлари валютга харид қилинадиган эҳтиёт қисмларнинг тенг ярми ўзимизда таёрланишга мумкин. Мухтасар қилиб айтганда, истиқлол шарофати тўғрисида фабрика тулик қайта таъмирланапти. Барча дастархонлар автомат ардамида ишлайди. Бинобарин, иш унуми сифати ҳам юқори бўлади.

— Мазлумки, серуёш ўлкамизда ўсмайдиган экиннинг ўзи йўқ. Синарет учун хом ашё — ноёб тамакилар

— Собир Иттифок даврида она еримизда патча яққоқоқимизни ҳўкм суриб келгани ҳаммага маълум. Натигада бошқа ҳар қанақа экин зироатчиликдан сиқиб чиқарилади. Бунинг устига ўзбекистонга синарет хом ашеси, таёёр махсулотнинг талай қисми четдан келтирилгани боне тамани экинга зарурат йўқдек туюларди. Тўғри, тоғли районларда, хўсуван, Ургут районларида кам миқдорда экинган. Энди эҳтиёжини қондириш учун бундай экин маюлдорларини кеңгайтиришни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Чунки уни хориздан олиб келиш қатта маблағ талаб қилади. Бу масала ҳал этилмоқда. Келажакда жумҳуриятимизда тамакининг икки нави етиштирилади.

— Шу кунларда синаретлар танқислигига сабаб нима деб, ўйлайсиз? Бундай махсулотлар дўкон нехтақалариде қўримай қолганига ачча вақт бўлса-да, улар қўлда истаганга топилади. Лекин нархи осмонда!

Тақдирин қўл билан яратур одам

ОДАМ боласи ҳар нарсага қўниши мумкин. Ҳатто дўзах азобидек мушкулот нисон бардошини сийдириб юборгудек азоб-қўбат вақти-соати келиб унинг сабр-қаноати олдидан из беради, ўқитилади.

Лекин буюклик туйғусини ҳис этишга тетапол бўлиб келаётган дил, гурур жароҳати дунёни остин-устин қилиши, тақдир сўмоқларини номаълум манзиллар сари қалғитиб юбориши тайин. Инсоннинг юраги зада бўлиб қолади.

У спортни тарк этди. Бутун борлигини, жамини туйғуларини, ёшлик куч-қудратини баҳшида этган касбиқори билан видолашган экан, ота-боболари арвоҳи чирқираётганини аниқ-тиниқ ҳис қилди. Асабининг энг нозик торларига таранглигидан мажболи кўрилади. Гиламга чиқиб келишни сабрқаноат билан кутувчи шпиктиборнинг ларзага келмаётганидан қалбида аламли бўрон гувилайди.

Қудлик кишини меҳр уйғонди — қолгани фароғат, фақат уни эслаш азоб. Дунёда «эслаш» «ҳис қилиш» деган туйғулар борлигини билмай, ўтмишу келажакдан беҳабар чашш... Бу ҳислар Худонинг инсонга қарами. Қачон бўлмасин, улар қалбнинг туб-тубида бот қўтариши, сабр-қаноатини яна ва яна синовдан ўтказиши табиий.

Қариндошлар наздида, оиладаги сўнгги ўғил нимжорроқ туйилди. Лекин бу отани кўп ҳам ташвишга солмади, авлод-қўлоди миллий курашни касб билиши, унинг аъёнларини боғитганлар, бир-бирларига «қўл» бериши «қўл» олиши, пирларини руҳига чироқ ёқилиши вақда қилмаганлар. Худо олтига ўғилни еттига қилди. Насиб этса, қўзи очилдида уларни қолвон қилди.

либ тарбиялашнинг уддасидан чиқади. Болалар қатъий қўл тартибига бўйсундилар — аввало ўқиш, кейин спорт машғулотлари, қолган ҳамма-ҳаммаси далага чиқиб ишлашу рўзгор юмушлари — ининич даражали.

Қаттиққўл тартиб тезда ўзининг мевасини берди: фарзандлар моҳир спортчи, унча-бунча полвонни саросида қолдирадиган курашчилар бўлиб етишилди. Лекин кенжа фарзат ним-жонлигича қолди. Балки унча теннисчи чиқар? Нима бўлганда ҳам пешонасига ёзилганини кўради. Ота унга Комил деб исм қўяётганида, ўғилнинг жисмоний МУКАММАЛ бўлишини, спортнинг КАМОДОТ қўқилларига кўтарилишини истаган, аҳтимол.

МЕН ШУНДАЙ ДАМЛАР КЕЛИШНИ КУТИБ ЯШАДИМ

ДЕЙДИ СОБИҚ КУРАШЧИ, ЎЗБЕКИСТОННИНГ МУТЛОҚ ЧЕМПИОНИ К. ЮСУПОВ.

Инсоннинг нималарга қодирлиги унинг ташқи қиёфасидан эмас, шажарасидан, томирларидан оқиб турган қоннинг ҳароратидан маълум. Қўйил фарзанд учун аждоллари аъёнларига солиқ қолтирдан ҳам ортун орномус бўлмаса керак...

Уша пайтлар Ўзбекистон самбочилар терма жамоасига Колежги мурабийлик қиларди. Курашчи Юсуповлар оиласини яхши таниган спорт мутахассиси ёш Комил билан қизиқиб қолди ва унинг кураш усулларини ҳайратланди. Жуссаи ихчамгина боладаги жуда катта иқтидорни пайқаб қолган мурабий уни тезда «Динамо» кураш клуби аъзоллигига қабул қилди.

1977 йил, гарчи ёши кураш федерацияси белгилаб қўйган ушунга етмасам ҳам, спорт мутахассисларнинг қўллаш тубайли даслабки СССР биринчилиги кунуб мусобақаларида иштирок этиб, дони кетган курашчилар — Умаров, Бирюнов, Каспал билан гўлдек ҳазон бўларди...

1978 йил Бокуда ўтказилган халқаро турнирда иштирок этишга рўхсат беришди. Бу мусобақада жаҳоннинг жуда кучли курашчилари қатнашини кутилаётган эди. Улар ичда дў-дў кураш бўйича уч марта жаҳон чемпиони, япониялик Харагучи Кичи ҳам бўлиб, унинг асосий мақсади Урта Осиёга келиб ўрганиш кетган самбо кураши бўйича нималарга қодир эканлигини намойиш қилиш. Мусобақа ўтказилган мақсад эса бу кураш турини тарғиб қилиб, олимпиада ўйинлари сафига киритиш эди.

Шўро мамлақати спорт мутахассисларнинг Харагучи Кичига тенг келадиган курашчи топилмаслигига ишончлари қолмади. Балки шунинг учун ҳам Ўзбекистонлик курашчиларнинг туринида иштирок этишларига бариқанглик қилгандилар. Ахир жаҳонни ларзага келтирган полвон билан баҳслашишга ким ҳам...

Зал сув қуйгандек жимжит. Гўё бу дунёда инкаласи қолгандай. Ўзбек ва японнинг беллашуви жумлаи жаҳон курашчида эди. 6 минут қилиб белгилабган кураш мухлатининг 5 минути ўтди. Моҳир жаҳон чемпиони тер босиб, саросимга туша бошлади. Чунки бирорта ҳам очко ололмагани етмагандай, рақиб 11 очкони қўлга киритган эди. Буюк учун навбатдаги буюкликка умид йўқ эди. Улуелик осмонининг еттинчи қаватдан ерларни бўлаётган японнинг аъволни тасаввур қилиш қийин эмас, яна у бутунгина катта майдонни кўраётган, ҳеч ким танимас бир Ўзбекдан мағлуб бўлиб ўтирса...

Қўнқисдан ўйин тўхтатилади. Нима бўлаётганини тўла англаб бўлаётганини япон курашчилигида ёлғиз қолди: тинмай ҳужум қилвериб тинмасини кўриган рақибни соппа-соғ бўлишга қарамай, врач ҳузурига...

риган голибликни ҳалол эгаси — Ўзбек курашчисига топширди. 1978 йил Тошкент шаҳрида СССР биринчилиги мусобақаси ўтказилди. Баҳслар давомида финалга чиқиб улгурган Комил Юсупов самбо бўйича жаҳон чемпиони Каспал билан майдонга тушиши керак эди. Клеткининг беж боқиси ва шоғирдини четга илаб унга яна мағлуб бўлиб беришини буюриши гурурли спортчи учун курашда турмайдиған ҳақорат эди. Мурабийини ҳам тушуниш керак, ахир. Уша, Каспал мамлакат чемпионатларида палатлашти иштирок этишига қарамасдан, жаҳон чемпионатларида совринли ўйинлари ағаллаб келарди-да...

Балетин дўқ-пўнқисининг ижросига келса, унинг амри ҳамиша, шубҳасиз, вожиб бўлиб келган. Чунки у Ўзбекистон курашчида 1 шахс. Қолаверса, солдат учун командирнинг буйруғи муқома қилинмайди. Порлоқ келажакдан умиди бўлган ҳар қандай нихолни пўнқис билан ўз исилоти эса кейинроқ аниқланди. Маълум бўлишича, «жангарини унинг ўз меҳрибонлари — шу ёр жамоаси мурабийлари Кадреткин ва Ионов врач орқали ўйиндан четлатишни лозим топишган экан. Тушунтирилди: «Пўнқлар самбони олимини ўйинлари сафига киритиш учун ҳаракат қилишмоқчи». Агар улар мағлуб бўлиб кетсалар, умуман самбо курашини йиғиштиришди, ташаббусларини эса тўхтатишди».

«Ота»лар бу билан қандай мақсадни кўзлаганларини айтиб бериш мушкул, аммо шу нарса аниқки, гарчи японлар ўша учрашувда чемпион бўлиб юртларига қайтсалар-да, самбо кураши олимпиада ўйинлари қаторидан ўрин олмади... Ҳақиқат барибир синмас экан, Тошкентда ўтказилган кейинги Япония — СССР ўртоқлик учрашувда ўша япон полвони Бокуда ноҳалоллик билан қўлга киритилди.

«Ота»лар бу билан қандай мақсадни кўзлаганларини айтиб бериш мушкул, аммо шу нарса аниқки, гарчи японлар ўша учрашувда чемпион бўлиб юртларига қайтсалар-да, самбо кураши олимпиада ўйинлари қаторидан ўрин олмади... Ҳақиқат барибир синмас экан, Тошкентда ўтказилган кейинги Япония — СССР ўртоқлик учрашувда ўша япон полвони Бокуда ноҳалоллик билан қўлга киритилди.

«Ота»лар бу билан қандай мақсадни кўзлаганларини айтиб бериш мушкул, аммо шу нарса аниқки, гарчи японлар ўша учрашувда чемпион бўлиб юртларига қайтсалар-да, самбо кураши олимпиада ўйинлари қаторидан ўрин олмади... Ҳақиқат барибир синмас экан, Тошкентда ўтказилган кейинги Япония — СССР ўртоқлик учрашувда ўша япон полвони Бокуда ноҳалоллик билан қўлга киритилди.

даё нихолни пўнқис билан ўз исилоти эса кейинроқ аниқланди. Маълум бўлишича, «жангарини унинг ўз меҳрибонлари — шу ёр жамоаси мурабийлари Кадреткин ва Ионов врач орқали ўйиндан четлатишни лозим топишган экан. Тушунтирилди: «Пўнқлар самбони олимини ўйинлари сафига киритиш учун ҳаракат қилишмоқчи». Агар улар мағлуб бўлиб кетсалар, умуман самбо курашини йиғиштиришди, ташаббусларини эса тўхтатишди».

«Ота»лар бу билан қандай мақсадни кўзлаганларини айтиб бериш мушкул, аммо шу нарса аниқки, гарчи японлар ўша учрашувда чемпион бўлиб юртларига қайтсалар-да, самбо кураши олимпиада ўйинлари қаторидан ўрин олмади... Ҳақиқат барибир синмас экан, Тошкентда ўтказилган кейинги Япония — СССР ўртоқлик учрашувда ўша япон полвони Бокуда ноҳалоллик билан қўлга киритилди.

«Ота»лар бу билан қандай мақсадни кўзлаганларини айтиб бериш мушкул, аммо шу нарса аниқки, гарчи японлар ўша учрашувда чемпион бўлиб юртларига қайтсалар-да, самбо кураши олимпиада ўйинлари қаторидан ўрин олмади... Ҳақиқат барибир синмас экан, Тошкентда ўтказилган кейинги Япония — СССР ўртоқлик учрашувда ўша япон полвони Бокуда ноҳалоллик билан қўлга киритилди.

ёққа ҳам борсан? Унга камда 80 кг вазн бўлиши керак. Лекин аризага қўшиб ёзилган тилхат ўз кучини кўрсатди. Бу мусобақанинг хавфли жойи шунда эдики, унда собиқ СССРнинг қўлини чемпионлари, жумладан, Крамовский, Бахтодзе, Ақалиев, Соловьев, Глазунов, Жалолов каби моҳир ва оғир вазини спортчилар иштирок этишгаётган эдилар. Олди 148, энг энгли 85 кг вазини полвонлар орасида қолди, баббатга, ваҳимали. Аммо юранда тўлқин қолган эдилар. Илҳий кўчқўдрат, руҳлар қўлани уни голиблик шоҳсўпасига қўтарди ва Ўзбекистоннинг мутлоқ чемпиони деган номига мушарраф қилди. Ҳа, ҳақиқат шундай кўли ва ноёб қудратки, уни на синдириб бўлади, на бузиб.

Империя исканжаси миллий истеъодларнинг имониятларини қоллига солиб қўлган эди. Яратганда шукрини, бутун юрминиз оёз, мустақиллик туғайди узоқ йиллар ушаламай қолган. Ҳузури иштирок рўбига чиқмоқда. Ҳузури полвонлар, спортчилар ўзларининг истеъодлари билан аҳли-оламини ҳайратлантирапти.

Бугун у спорт комитетида масъул шахс. Агар керак бўлиб қолса, Ўзбекистон спортининг биринчи бўйича уч марта жаҳон чемпиони С. Рўзиев ва бошқалар билан биргаликда мустақил Ўзбекистон номидан унинг шайни кучун жаҳон ўйингоҳларига тушишга ҳам тайёр эканлигини таъкидлашга ёқтиради.

...Одам боласи ҳар нарсага қўниши мумкин. Лекин инсон бардошини синовдан ўтказиш бунёд вақти-соати келиб, унинг сабр-қаноати олдидан из беради, унутилади. Ҳа, мустақиллик ана шундай олий неъмат!

Пўлат ЖОЗИЛОВ.

Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги жамоаси агентлик бошқарма бошлиғи Абдурашид ЖУРАЕВнинг вафот этганини муносабат билан марҳумнинг оила аъзоларига, қариндош-уруғларига чуқур ҳамдардик билдиради.

ХАРИДОР ҲАМИША ҲАК!

«ЎЗДАВНЕФТМАХСУЛОТ» ҲИССАДОРЛИК БИРЛАШМАСИ БЕНЗИН САВДОСИДАГИ ФИРРОМЛИКЛАРГА ЧЕК ҚЎЙИШГА КИРИШДИ

Бу ибора исбот талаб қилмайдиган бўлса-да, бироқ у харидорнинг ҳақлигини бир карра таъкидлаш учун ҳам тез-тез қўлланилади. Аммо бугунги кунда харидор ҳамини ҳам ҳақми? Иқтисодийнингизда бозор муносабатлари қарор топаётган, молларнинг танқислиги юз бераётган, нарх-наво тобора кўтарилиб кетаётган ҳозирги бұхронли кунларда харидор ҳақ-ҳуқуқларини бир пақирга олмай поймол қилаётганлар ҳам анчагина бор.

Харидорнинг ҳамини ҳақлиги ибораси қуруқ, хўжақўрсинга, кўзбўямачиликка ишлатиладиган шiorга айланиб қолмаслиги, у амалда, том маънода шундай бўлиши учун давлатлар, турли-туман текширишлари, назорат қийфа қилмайди. Бас, биз бозор сари қадам қўяётган эканмиз ҳамма нарса харидор манфаатига, яхши ва кўнгиладигдек хизмат қилишга бўйсундирилиши лозим. Табиийки, келгусида буларнинг ҳаммасини бозор муносабатлари тартибга солиди. Ҳадемай ҳамма нарса сероб бўладиган дориломон кунлар келиб қолади. Иншоолло, хайри ишларга, яхши кунларга умидвормиз. Эзгу-ният ҳамини инсонга йўлдош бўлади.

Бугун эса харидорнинг кўп номаъқулчиликлардан кўнгли тўлмаяпти. Хусусан, бензин нархи осмонга чиқиб кетди-ю, қаерда икки киши тўпланса бу ҳақда гап кетади. Бир сифати ёмон деса, бошқаси кам қўйиб, деб сўзини қувватлайди. Лекин «Ҳой халойик, кўп жойларда бензин анқонинг уруғи бўлиб кетганида бу ерда бор-ку ахир, бу бензини шу соҳа одамларининг меҳнати билан олиб келинапти, инсофли, одил бўлайлик», — дейдиган, асосли-асосиз шовқин кўтарадиганларнинг оғзига урадиганлар камроқ. Ҳақиқатан ҳам кўп жойларда ва ҳатто нефтининг қони бўлган Россияда ҳам бензин жуда серобмас, нархи эса кўтарилиб кетди. Болтиқбўйи ва Кавказ жумҳурияларида литри 400 сўмдан ошиб кетганида бизда эса 30 сўмдан турибди. Бу ҳукуматимиз халқини ўйлаётгани, шу тармоқ ходимларининг жонқуярлиги, елиб-юғуриб олиб келаётган натижасидир.

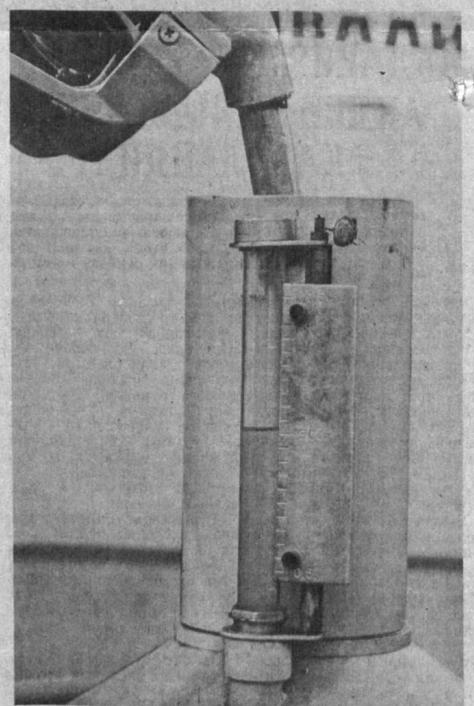

Аммо буларнинг ҳаммаси ёнлиги қўйиш шахобчалари ходимлари, бензинфурушлар автомобил эгаларини ранжитиши мумкин, деган гапни билдирмайди. Сир эмаски, ёнлиги қўйиш шахобчаларида машина эгаларига мўлжалдайдиган кам қуяётган, маҳсулот сифатини бузаётган, одамларга қўпо, менсимай муносабатда бўлаётган бензинфурушлар ҳам анчагина топилди. Ўзбекистон Давлат нефть маҳсулотлари ҳиссадорлик бирлашмаси диданатини унутган, тармоқ ходимларининг меҳнатига доғ бўлаётганларини жиливини тортишга қатъий киришди. Энди ёнлиги қўйиш шахобчасидаги камчиликлар фақат текширишлар белангина эмас, балки кенг жамоатчилик, бевосита харидорлар, миждозлар иштирокида тугатилди. Хусусан, ҳар бир миждоз, машина эгаси қўйиб берилаётган бензин миқдорини ўзи, уч-тўрт одам иштирокида ўлчаб кўриши мумкин. Бу ҳақда барча ёнлиги қўйиш шахобчаларида тегишли буйруқ ва бевосита ёнлиги тақсимлаш устунчаси ёнида 50, 20, 10 литрли намунавий ўлчачилар бор. Мазкур идишга Давлат андозаси (ГОСТ) белгиси қўйилган, унинг ойнабандли рақамларга бўлинган кўрсаткичли темир бўлаччада қанча миқдорда бензин қўйилгани яққол кўриниб туради. Энди ҳар бир харидор қўйилаётган маҳсулот миқдорига шубҳа қилса, у идишда ўлчаб кўриши мумкин. Бу ҳақдаги тегишли йўл-йўриқ шахобчада бўлади. Шунингдек, маҳсулот сифати гумон қилинса навбатчи бензинфурушдан сифат гувоҳномасини талаб қилишга ҳақли.

Шу ўринда бир мулоҳазани алоҳида таъкидлаб ўтишни истар эдик. Қарс икки қўлдан чиқади, бир-бирига хушмуомилалик, ҳурмат, шарқона тавозе, оғир-босиқлик билан масаланинг моҳиятини тушуниб аниқлаш ҳар бир кишининг бурчи. Аммо олдида рози бўлиб, орқасидан тош отиш, ҳақиқатни юзига айтмаслик каби иллатдан халос бўлишимиз керак, ҳаммасини жойида аниқлаб кўнгилини хотиржам қилиш лозим. Хуллас калом харидорнинг ҳақлигини сўзда эмас, амалда исботлаш учун «Ўздавнефтьмахсулот» ҳиссадорлик бирлашмаси биринчи қадамни қўйди. Бу қадам албатта хайрли бўлади.

С. САЛИМОВ,

«Ўздавнефтьмахсулот» ҳиссадорлик бирлашмаси матбуот гуруҳи раҳбари.

СУРАТЛАРДА: Тошкент шаҳридаги ёнлиги қўйиш шахобчаларида бевосита шахсий машина эгалари иштирокида қўйилган ёнлиги миқдорини давлат андозаси белгиси туширилган намунавий идишларда ўлчаш пайти.

М. БОЛТАБОВЕВ олган суратлар.

Газетанинг ушбу сонига А. Суён ва Ж. Сафоев навбатчилик қилишди.

ХАЛҚ СЎЗИ

НАРОДНОЕ СЛОВО

ТЕЛЕФОНЛАР: маълумот учун 33-07-48; эълонлар бўлими 32-09-25. Индекс: 64608. Буюртма Г-197.

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир Анвар ЖУРАБОВЕВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:

700000, ГСП Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Тахририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга эъза маъно қайтарилмайди.